

RAPPORT

Notitie Reikwijdte en Detailniveau

PlanMER Eerbeek

Klant: Gemeente Brummen

Referentie: P&SBD6887R001F01

Versie: 01/Final

Datum: 1-7-2015

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Koggelaan 21
8017 JN Zwolle
Netherlands
Planning & Strategy
Trade registration number: 56515154

+31 88 348 65 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Ondertitel: NRD PlanMER Eerbeek
Referentie: P&SBD6887R001F01
Versie: 01/Final
Datum: 1-7-2015
Projectnaam: NRD PlanMER Eerbeek
Projectnummer: BD6887
Auteur(s): Stef Kampkuiper, Rein Bruinsma, Caroline Winkelhorst

Opgesteld door: Stef Kampkuiper

Gecontroleerd door: Caroline Winkelhorst

Datum/Initialen:

Goedgekeurd door: Paul Eijssen

Datum/Initialen:

Classificatie

Open

Disclaimer

No part of these specifications/printed matter may be reproduced and/or published by print, photocopy, microfilm or by any other means, without the prior written permission of HaskoningDHV Nederland B.V.; nor may they be used, without such permission, for any purposes other than that for which they were produced. HaskoningDHV Nederland B.V. accepts no responsibility or liability for these specifications/printed matter to any party other than the persons by whom it was commissioned and as concluded under that Appointment. The quality management system of HaskoningDHV Nederland B.V. has been certified in accordance with ISO 9001, ISO 14001 and OHSAS 18001.

Inhoud

1	Achtergrond en aanleiding: Ruimte voor ontwikkelingen in Eerbeek	1
1.1	Aanleiding en context	1
1.2	Verplichting tot milieueffectrapportage	4
1.3	Procedure en planning	4
1.4	Inspraak en raadpleging Notitie Reikwijdte en Detailniveau	6
2	Het voornemen: Ontwikkeling en Eerbeek	7
2.1	Te onderzoeken ontwikkelingen	7
2.1.1	Woningen	8
2.1.2	Centrum Eerbeek	9
2.1.3	Bedrijventerrein Eerbeek Zuid	9
2.1.4	Overige ontwikkelingen in kom Eerbeek	10
2.2	Plan- en studiegebied en tijdshorizon	11
3	MER-Alternatieven	12
3.1	Proces totstandkoming alternatieven	12
3.2	Referentiesituatie / nulalternatief	13
3.3	Alternatief 1: Geurbelasting terugbrengen	14
3.4	Alternatief 2: Geen geurgehinderden toevoegen binnen 3 ge/m ³ contour	15
3.5	Alternatief 3: Saldering en compensatie	16
3.6	Voorkeursalternatief	19
4	Beoordeling van de milieuaspecten	20
4.1	Detailniveau en beoordelingsmethodiek	20
4.2	Beoordelingskader	20
4.3	Milieubeoordeling in twee 'stappen'	21
4.4	Toelichting per milieuaspect	21

Bijlagen

Bijlage 1 Interimwet Stad- en milieubenadering

1 Achtergrond en aanleiding: Ruimte voor ontwikkelingen in Eerbeek

1.1 Aanleiding en context

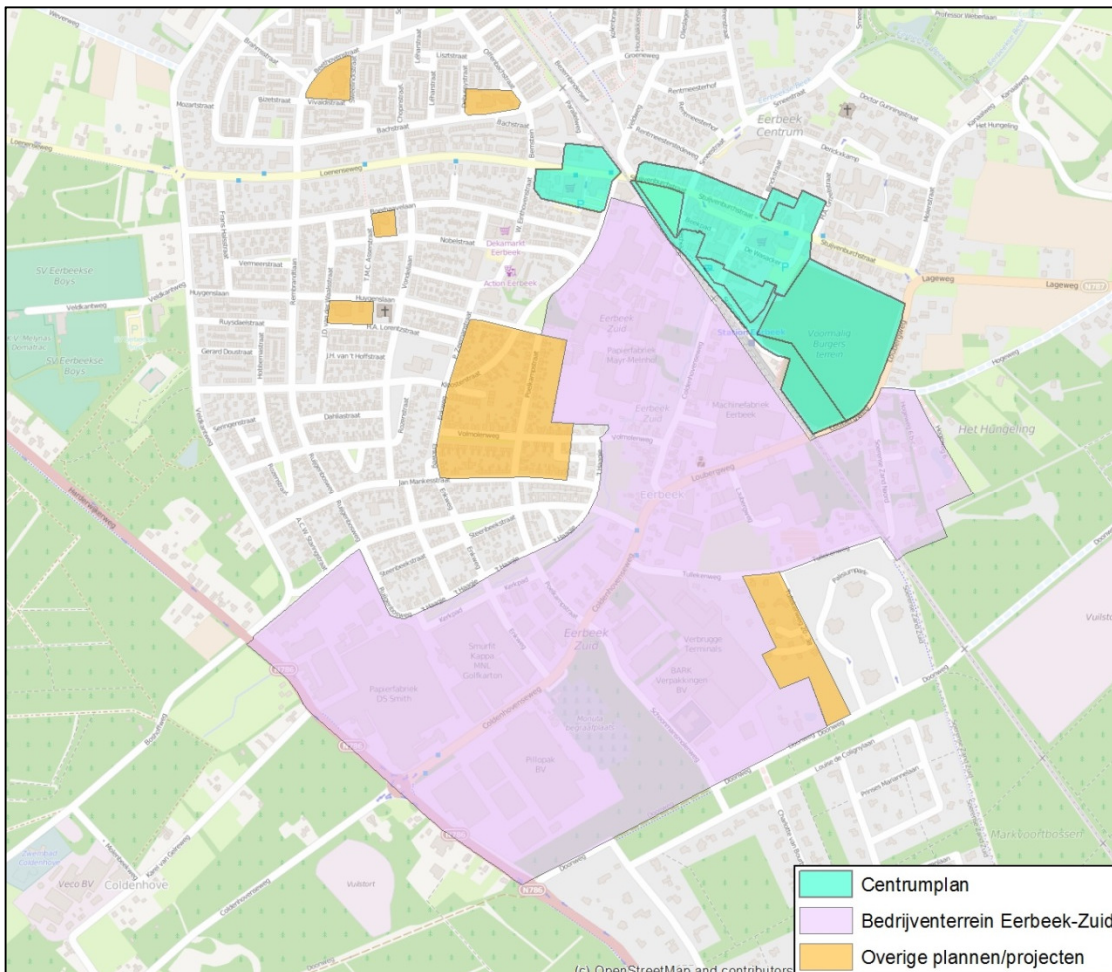
Ontwikkelingen in de kern Eerbeek

Op basis van een akkoord over de uitgangssituatie ten aanzien van geur en geluid door het bestuurlijk tripartiet overleg (papier, gemeente, provincie) wil de gemeente Brummen verkennen of en hoe plannen en ambities voor het centrum, het bedrijventerrein en andere plannen in de kern Eerbeek gerealiseerd kunnen worden. De (her)ontwikkeling van woningbouw en versterking van het centrumgebied binnen de bestaande milieusituatie enerzijds en het mogelijk maken van uitbreiding van de (papier)industrie anderzijds vraagt om maatwerkoplossingen (in samenwerking met de provincie) ten opzichte van het bestaande beleid. Met het opstellen van een planMER worden opties voor deze ontwikkelingen in kaart gebracht en onderling afgewogen. Om hierbij woningbouw mogelijk te maken is maatwerk binnen het Gelderse provinciale geurbeleid noodzakelijk. De belangrijkste geurbronnen in Eerbeek zijn de papierfabrieken waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. Daarom is de provincie actief bij het proces betrokken. Om de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in Eerbeek mogelijk te maken stelt de gemeente één of meerdere nieuwe bestemmingsplannen op ten behoeve van:

- ontwikkelingen van bedrijven (o.a. papierindustrie) op het geluid gezoneerde bedrijventerrein Eerbeek-Zuid;
- de versterking/revitalisatie van het centrumgebied;
- diverse ruimtelijke ontwikkelingen, verspreid in de kern: herontwikkeling van en transformatie naar woningbouw, bestemmen van recreatiewoningen en bedrijfswoningen als burgerwoningen, bouw van scholen.

Deze ontwikkelingen zijn allen onderwerp van het op te stellen MER (naar huidig inzicht 1 scholencluster in dit MER). Zie Afbeelding 1-1 voor de ligging van deze ontwikkelingen/plannen. In het zoeken van oplossingen voor bovenstaande problematiek worden mogelijk ook andere ontwikkelingen/plannen in Eerbeek betrokken, zoals Lombok.

Voor het centrum van Eerbeek is in 2009 een Masterplan (met status van Structuurvisie) vastgesteld. Deze structuurvisie is na een intensief en interactief proces samen met de Eerbeekse gemeenschap tot stand gebracht. De visie is door de gemeente in een aantal (voor)ontwerp bestemmingsplannen gevat. De bestemmingsplannen zijn omwille van het goed kunnen uitzoeken van de complexe milieusituatie 'on hold' gezet. Daarnaast heeft de papierindustrie zich met toekomstige uitbreidingsplannen bij provincie en gemeente gemeld. Op basis van de uitkomsten van dit planMER wordt bepaald of en zo ja in welke vorm het Masterplan moet worden aangepast en hoe dit vertaald wordt in één of meerdere bestemmingsplannen. Daarnaast is de gemeente Brummen bezig met het actualiseren, (deels verplicht) standaardiseren, uniformeren, digitaliseren en samenvoegen van verouderde bestemmingsplannen tot een aanzienlijk kleiner aantal. Een voorbeeld hiervan is het vastgestelde plan 'Kom Eerbeek' en de intentie om vigerende bestemmingsplannen op Eerbeek-Zuid samen te voegen (mogelijk ook met plannen buiten Eerbeek-Zuid).

Afbeelding 1-1 Ligging ontwikkelingen

Complexe milieusituatie, met name op het gebied van geur en geluid

Het mogelijk maken van de gewenste ontwikkelingen binnen de kaders van een goed milieu vergt afstemming en afspraken tussen vele partijen.

De aanwezige papierindustrie wil uitbreiden en heeft op het gebied van geur en geluid in de huidige situatie al een aanzienlijke milieurelevantie. Ook andere bedrijven in Eerbeek-Zuid hebben ambities welke vooral relevant zijn ten aanzien van geluid (verkeer en industrielawaai).

De huidige vergunde activiteiten van de papierfabrieken zorgen voor een geurcontour over het grootste deel van Eerbeek waarbinnen volgens het provinciale geurbeleid in principe geen geurgevoelige bestemmingen mogen worden toegevoegd (3 ge/m³=als 98-percentiel; 1 ge is 0,5 odeur units).

Er is in dit gebied dus geen milieugebruiksruimte qua geur om de gewenste ontwikkelingen tegelijk doorgang te kunnen laten vinden en daarbij de bestaande geurcontouren te handhaven. Eerbeek zit daarmee in ruimtelijke zin 'op slot'.

Om ontwikkeling toch mogelijk te maken is maatwerk noodzakelijk. De provincie onderzoekt aan de hand van deze milieueffectrapportage of en, zo mogelijk, hoe binnen het provinciale geurbeleid verantwoord maatwerk mogelijk is. Zo nodig neemt de provincie hiervoor een noodzakelijk besluit. Gemeente, provincie, papierindustrie en Omgevingsdienst Veluwe IJssel zitten hiertoe met elkaar om tafel.

Naast de genoemde papierindustrie zijn op het bedrijventerrein Eerbeek-Zuid ook diverse andere geluid producerende bedrijven aanwezig. In de huidige situatie is sprake van zoneoverschrijdingen en overschrijdingen van MTG-waarden (Maximaal Toegestane Grenswaarden).

De Omgevingsdienst werkt aan een geluidreductieplan ter voorbereiding op een nieuw zonebesluit. Deze moet vastgelegd worden in een of meerdere nieuwe bestemmingsplannen.

Naast geluid en geur spelen nog andere (milieu)aspecten welke belangrijk zijn bij de voorgenomen ontwikkelingen. De gemeente wil inspelen op kansen voor duurzaamheid en energie. Daarnaast grenst Eerbeek aan het Natura 2000-gebied de Veluwe waardoor voor verdere ontwikkeling en groei van bedrijven of woningbouw rekening moet worden gehouden met mogelijke veranderingen in stikstofemissie en –depositie ten opzicht van de huidige situatie. Een ander belangrijk aandachtspunt is een goede ontsluiting van het bedrijventerrein.

Nut en noodzaak

De ontwikkeling van de (papier)industrie en de overige voorziene ontwikkelingen kunnen alleen doorgang vinden met een goede onderbouwing van het nut en de noodzaak. Voor een economisch en vitaal Eerbeek is een goed evenwicht tussen alle facetten van het dorp nodig. Dat betekent dat de industrie waar mogelijk in haar ontwikkeling gefaciliteerd moet worden, zodat deze voor Eerbeek behouden blijft, en tegelijkertijd dat de leefbaarheid en de vitaliteit van het dorp verbeterd wordt. Voor dit laatste is onder andere woningbouw noodzakelijk binnen de huidige geurcontouren van de industrie. In het MER en het/de bestemmingsplan(nen) wordt hier verder op ingegaan. Daarbij wordt de ladder voor duurzame verstedelijking toegepast.

Eén integraal planMER

Om in deze complexe situatie goed afgewogen en verantwoorde keuzes te maken, wordt één integraal planMER opgesteld voor alle beoogde ontwikkelingen in de kern Eerbeek die relevant zijn in deze afweging. Het MER dient ter onderbouwing voor het/de bestemmingsplan(nen) en maatwerk in het provinciale geurbeleid die de ontwikkelingen mogelijk maken. De inhoud van deze ontwikkelingen vloeit deels voort uit het MER.

De m.e.r. levert de volgende bouwstenen voor de optimalisatie van de plannen:

- normtoetsing;
- maatwerk voor provinciaal geurbeleid;
- maatwerk voor de geluidzone;
- overige beslisinformatie en inspiratie.

Daarnaast wordt een MER opgesteld omdat het/één van de voorziene bestemmingsplan(nen) kaderstellend zal zijn voor besluiten over m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten. In paragraaf 1.2 wordt nader ingegaan op de m.e.r.-plicht.

Toelichting gebruikte termen milieueffectrapportage

M.e.r.	= de milieueffectrapportage (de procedure)
MER	= het milieueffectrapport (het product)
Planm.e.r.	= milieueffectrapportage voor een plan dat een kader vormt voor een besluit over één of meerdere m.e.r.(beoordelings)-plichtige activiteiten
PlanMER	= het milieueffectrapport dat het resultaat is van de planm.e.r.

1.2 Verplichting tot milieueffectrapportage

In Nederland is het verplicht voor ontwikkelingen met mogelijk belangrijke milieugevolgen een zogenaamde milieueffectrapportage (m.e.r.) te doorlopen en een milieueffectrapport (MER) op te stellen.

Het doel van een m.e.r. is het milieubelang volwaardig en vroegtijdig in de plan- en besluitvorming te betrekken en zo inzicht te krijgen in de effecten van de voorgenomen activiteit op de omgeving en in mogelijke maatregelen om eventuele effecten op de omgeving te verminderen en/of te compenseren. De m.e.r. draagt bij aan het maken van goed afgewogen, verantwoorde keuzes in de complexe milieusituatie waarin de beoogde ontwikkelingen in de kern van Eerbeek zich bevinden: welke effecten worden verwacht wanneer politiek bestuurlijk wordt gekozen voor bepaalde ruimtelijke bestemmingen en ontwikkelingsmogelijkheden.

Wanneer is een activiteit m.e.r.-(beoordelings)plichtig?

Volgens de Wet milieubeheer (Wm) zijn bepaalde plannen en besluiten met mogelijk belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu m.e.r.-(beoordelings)-plichtig. Het/de bestemmingsplan(nen) zijn planm.e.r.-plichtig, omdat:

- er een kader wordt geboden voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten over toekomstige ontwikkelingen in Eerbeek-Zuid. Er wordt onder andere uitbreiding van papierfabrieken mogelijk gemaakt die groter is dan de 'drempelwaarde' voor deze industrie volgens Besluit m.e.r.¹
- significant negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen op voorhand niet worden uitgesloten als gevolg van toekomstige ontwikkelingen op bedrijventerrein Eerbeek-Zuid en mogelijk ook voor andere te onderzoeken ontwikkelingen. Als dit inderdaad niet kan, moet een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet worden uitgevoerd en is het voornemen via deze weg planm.e.r.-plichtig.

In het MER zal meer uitvoerig op de m.e.r.-(beoordelings)plicht worden ingegaan.

1.3 Procedure en planning

De m.e.r.-procedure bestaat uit een aantal stappen. Deze zijn hieronder toegelicht.

Openbare kennisgeving van het voornemen door bevoegd gezag (29 juli 2015).

De procedure start met een bekendmaking van het voornemen via een openbare kennisgeving en wordt gevolgd door publicatie van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau.

De bekendmaking heeft plaatsgevonden via de website www.brummen.nl/bekendmakingen en is gepubliceerd via de informatiepagina GemeenteThuis.

De NRD kan een ieder downloaden van de gemeentelijke website om deze in te zien.

Raadplegen betrokken instanties en inspraak over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport en vaststellen Reikwijdte en Detailniveau (8 weken vanaf 30 juli 2015).

Tijdens het opstellen van de NRD zijn verschillende stakeholders geraadpleegd. Dit is gedaan door na te gaan welke wensen er zijn, kansen en (on)mogelijkheden te zien voor Eerbeek als input voor het formuleren van de verschillende alternatieven. Zie paragraaf 3.1 voor een verdere toelichting op de stakeholders en hen betrokkenheid.

¹ Categorieën C 20.2 en D 20.2 van onderdeel C en D van Besluit m.e.r.: "De oprichting, wijziging of uitbreiding van een industriële installatie bestemd voor het vervaardigen van papier of karton" met bijbehorende drempelwaarden: activiteit die betrekking heeft op een productiecapaciteit van meer dan 200 ton per dag (C 20.2) en 100 ton per dag of meer (D 20.2). Beide drempelwaarden worden overschreden, waardoor het plan een kader biedt voor latere m.e.r.-plichtige besluiten (Omgevingsvergunning voor uitbreiding papierfabrieken).

Bij de planvorming betrokken bestuursorganen/instanties en de commissie m.e.r. (zie paragraaf 1.4) worden geraadpleegd over reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport. Ook burgers kunnen een reactie geven. De ontvangen opmerkingen worden meegenomen in het op te stellen MER. Ook komt er een nota met antwoorden op de ingebrachte reacties.

Doel Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Het opstellen van voorliggende Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) maakt onderdeel uit van de startfase van de m.e.r.-procedure. Doel van de notitie is aan te geven welke informatie in het planMER zal worden opgenomen. Met voorliggende NRD worden betrokken bestuursorganen en instanties (zie paragraaf 1.4) geraadpleegd voor advies over de reikwijdte en aanpak van de milieubeoordeling van het op te stellen MER. Met een openbare kennisgeving en het openbaar maken van de NRD wordt ook een ieder ander de mogelijkheid geboden tot inspraak over de inhoud van het nog op te stellen MER. Het resultaat van deze consultatie wordt betrokken bij de opstelling van het MER.

Opstellen MER (naar verwachting augustus-oktober 2015)

De benodigde milieuonderzoeken worden uitgevoerd. De milieueffecten van het voornemen worden vastgelegd in het MER. De resultaten worden meegenomen bij de opstelling van het/de bestemmingsplan(nen).

Inhoud van het MER

De kern van het MER wordt gevormd door een rapport waarin de milieueffecten van de voorgenomen activiteit worden beschreven over de volle breedte van de realistisch geachte toekomstige invulling van het plangebied. Op deze manier heeft het bevoegd gezag voldoende milieu-informatie bij het besluit voor een voorkeursalternatief.

Het milieueffectrapport bevat onder meer:

- een beschrijving van de voorgenomen activiteit en alternatieven die redelijkerwijs in beschouwing dienen te worden genomen;
- een beschrijving van de gevolgen voor het milieu die de voorgenomen activiteit en alternatieven kunnen hebben ten opzichte van de referentiesituatie (huidige situatie plus autonome ontwikkelingen);
- een samenvatting die aan een algemeen publiek voldoende inzicht geeft voor de beoordeling van het milieueffectrapport en van de daarin beschreven gevolgen voor het milieu van de voorgenomen activiteit

Openbaar maken MER en ontwerp bestemmingsplan(nen), inspraak publiek en toetsingsadvies commissie MER (naar verwachting november-december 2015).

Het MER wordt samen met het/de ontwerp bestemmingsplan(nen) welke een kader vormt/vormen voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten 6 weken ter inzage gelegd. Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen op het MER en het/de ontwerp bestemmingsplan(nen) in te dienen. De Commissie m.e.r. toetst in deze periode de kwaliteit van het MER en beoordeelt of de juiste (milieu)informatie aanwezig is om het besluit te kunnen nemen. De ingekomen inspraakreacties en het advies van de Commissie m.e.r. kunnen aanleiding geven tot bijstellen van het MER.

De officiële bekendmaking wordt digitaal bekend gemaakt via www.brummen.nl/bekendmakingen en zal tevens via de informatiepagina GemeenteThuis worden gepubliceerd.

Beantwoording en verwerking en vaststelling bestemmingsplan(nen) (naar verwachting april – mei 2016).

Na beantwoording en verwerking van de zienswijzen (circa 6 weken) beslist de gemeenteraad omtrent de vaststelling van het/de bestemmingsplan(nen), inclusief het MER (circa 12 weken).

1.4 Inspraak en raadpleging Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Voorliggende notitie reikwijdte en detailniveau (NRD) vormt het begin van de m.e.r.-procedure. De NRD vormt een kader voor het op te stellen MER. Diverse betrokken (overheids)instanties en de commissie m.e.r. worden geraadpleegd over de inhoud van deze NRD. Voor het bepalen van de te onderzoeken alternatieven worden stakeholders vanuit het bedrijfsleven, MKB en vertegenwoordigers bewoners geraadpleegd. Ook burgers en andere betrokken partijen kunnen reageren op de NRD gedurende een periode van 8 weken na de openbare kennisgeving. Het resultaat van deze consultatie wordt betrokken bij de opstelling van het MER. Ingebrachte adviezen/reacties worden meegenomen in het vervolg van het m.e.r.-proces. De volgende instanties worden geraadpleegd voor advies:

- Buurgemeenten: Apeldoorn, Voorst, Zutphen en Rheden
- Provincie Gelderland
- Regio Stedendriehoek
- Ministeries van Infrastructuur en Milieu, Economische Zaken en Defensie
- Waterschap Vallei en Veluwe
- Kamer van Koophandel
- Belangengroepen, waaronder ontwikkelaars, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en bewoners
- Rijksdienst Cultureel Erfgoed
- GGD

Omgevingsdienst Veluwe IJssel coördineert de m.e.r.-procedure namens het bevoegd gezag (gemeente Brummen).

Uw schriftelijke zienswijze kunt u sturen aan:

Gemeente Brummen

T.a.v. het College van Burgemeester en Wethouders

Postbus 5

6910 AA Brummen

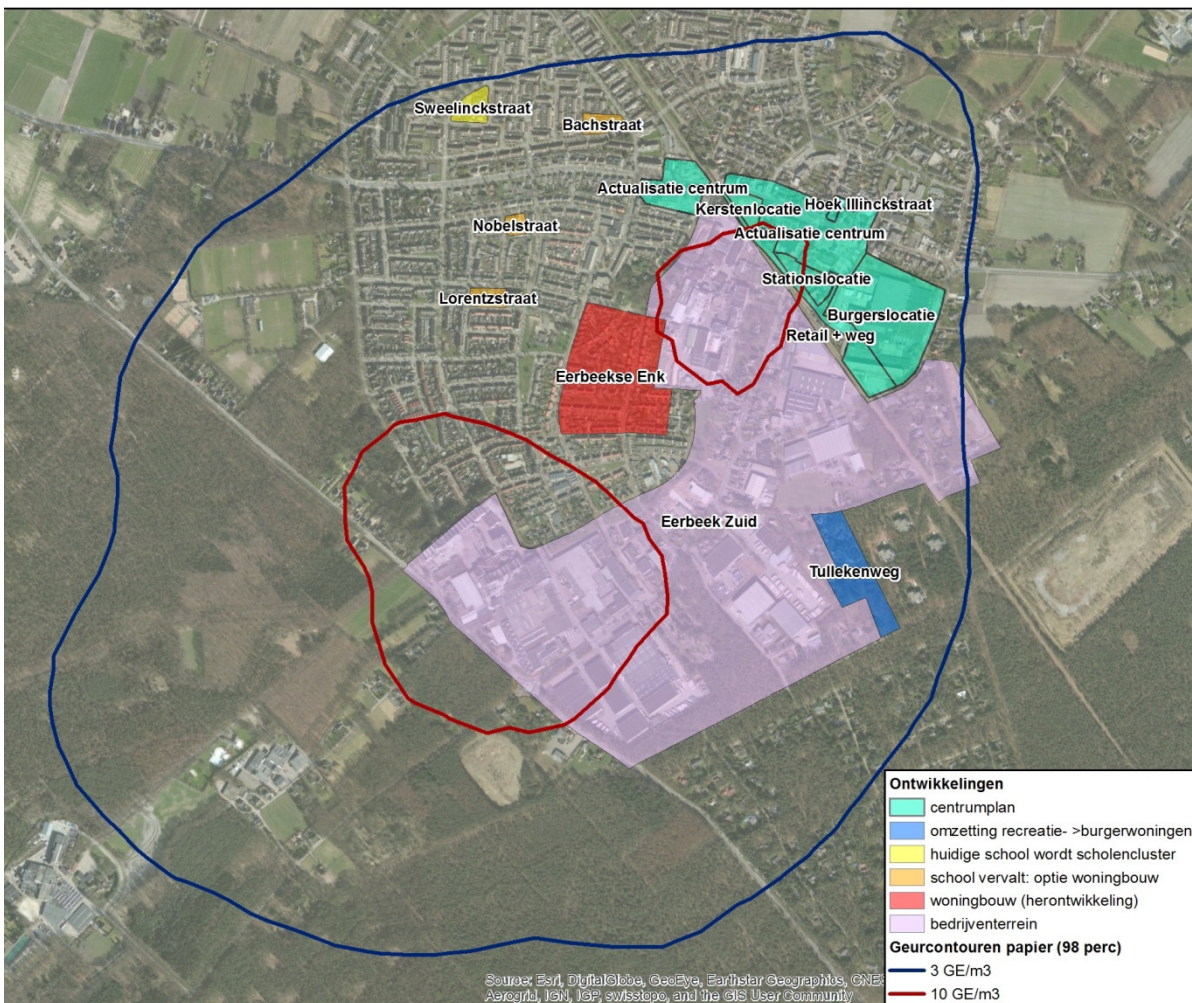
E-mailadres: gemeente@brummen.nl

Onder vermelding van 'Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER Eerbeek'.

2 Het voornemen: Ontwikkeling en Eerbeek

2.1 Te onderzoeken ontwikkelingen

Zoals aangegeven wil gemeente Brummen diverse (ruimtelijke) ontwikkelingen in de bebouwde kom van Eerbeek goed afgestemd op elkaar mogelijk maken. Concreet gaat het om de ontwikkelingen zoals weergegeven in Afbeelding 2-1 Deze liggen allen binnen de 3 geureenheden/m³ contour rond de papierfabrieken. Om de ontwikkelingen mogelijk te maken zijn één of meerdere nieuwe bestemmingsplannen nodig.

Afbeelding 2-1 Ligging te onderzoeken ontwikkelingen en gecumuleerde geurcontouren papierfabrieken

In de afbeelding zijn diverse 'deelontwikkelingen' aangegeven. In het MER worden nieuwe kaders bepaald waarbinnen ontwikkelingen plaats mogen vinden. Er kunnen dus ontwikkelingen 'afvallen' en wellicht ook bijkomen, zolang deze maar zijn onderzocht in het MER.

In het navolgende worden de ontwikkelingen omschreven die naar huidig inzicht mogelijk worden gemaakt, ingedeeld in de categorieën 'Centrum Eerbeek', 'Bedrijventerrein Eerbeek Zuid' en 'Overige ontwikkelingen in kom Eerbeek'. Dit is voor dit moment een praktische indeling. Het betekent niet dat de beschreven ontwikkelingen worden mogelijk gemaakt in gelijknamige bestemmingsplannen.

Verspreid in de kom van Eerbeek kan woningbouw en/of –sloop aan de orde zijn. Daarom wordt eerst een totaaloverzicht van de voorziene woningbouw in Eerbeek gegeven, voordat de ontwikkelingen worden

omschreven onder de hiervoor genoemde driedeling. In hoofdstuk 3 worden de te onderzoeken MER-alternatieven beschreven.

2.1.1 Woningen

Gemeente Brummen heeft het regionaal woningbouwprogramma tot 2025 vertaald naar haar gemeente en vervolgens naar de kern Eerbeek. Naar huidig inzicht kunnen in Eerbeek tot 2025 circa 350 woningen worden toegevoegd. Afhankelijk van de wensen, eisen (wat is gewenst en wat minimaal nodig voor een 'leefbaar en vitaal Eerbeek) en mogelijkheden (wat 'past' qua milieu), die onder andere voortkomen uit het planMER, worden de woningen toegedeeld. Zoals aangegeven in paragraaf 1.1 (nut en noodzaak) zijn ook nieuwe woningen nodig binnen de 3 geureenheden/m³ contour rond de papierfabrieken. Hoeveel dit er zullen worden, is één van de vragen waarvoor het MER bijdraagt aan het antwoord.

Een groot deel van de toe te voegen woningen binnen de 3 geureenheden/m³ contour is beoogd in het centrum van Eerbeek. Het deels nog nader uit te werken plan 'Lombok', aan de noordzijde van Eerbeek (buiten de 3 geureenheden/m³ contour), beschikt nog over een grote restcapaciteit.

Op basis van de ladder van duurzame verstedelijking heeft ontwikkeling van woningen in het centrum de voorkeur boven Lombok en andere 'nieuwe' locaties. Woningen toevoegen in het centrum is echter minder wenselijk vanuit de heersende milieusituatie. Met de huidige inzichten wordt de volgende toedeling van woningen voorzien in Eerbeek:

Toelichting woningbouwprogramma Eerbeek 2015 - 2025	
Vigerende bestemmingsplannen	
Planologisch geregeld (BP en vergund): Lombok + enkele particulieren	4 + enkele particulieren
Uit te werken bestemming 'woongebied' in BP Lombok	Invulling afhankelijk van ontwikkelingen elders in Eerbeek (naar huidig inzicht nog circa 175 woningen toe te voegen)
Vigerende slapende plancapaciteit in Eerbeek	7
Geprogrammeerd, maar nog niet planologisch geregeld	
Eerbeekse Enk (vervangende nieuwbouw)	per saldo onttrekking 4 woningen
Centrum Eerbeek: Hoek Illinckstraat	9
Centrum Eerbeek: reservering t.b.v. Burgerslocatie	75
Tullekenweg: positief bestemmen recreatiewoningen (naar huidig inzicht meetellen in de woningbouwopgave)	12
Nog te programmeren tot 2025 én planologisch te regelen	
Grotendeels beoogd in: - centrum: Burgerslocatie, Kerstenlocatie, rest van centrum - 3 te vervallen schoollocaties: Bachstraat, Nobelstraat en Lorentzstraat	Overig deel van de 350 toe te voegen woningen
Totaal te realiseren tot 2025 in Eerbeek	
Circa 350 per saldo in Eerbeek, waarvan naar huidig inzicht maximaal ongeveer 175 binnen de 3 GE/m ³ contour (naar verwachting ca. 500 in totale gemeente o.b.v. vast te stellen regionale opgave).	

2.1.2 Centrum Eerbeek

Voor het centrum van Eerbeek is een structuurvisie opgesteld genaamd Structuurvisie centrumgebied Eerbeek (2009²). Hierin beschrijft de gemeente diverse gewenste ontwikkelingen.

Als uitwerking van de visie is eerder een 'Centrumplan' opgesteld. Het door de gemeenteraad genomen Voorbereidingsbesluit over dit plan is inmiddels verlopen. De exacte invulling van het centrum is nog niet vastgesteld.

Hoe de deelgebieden in het centrum exact ingevuld worden staat nog niet vast. In de 'deelgebieden' Kerstenlocatie en Hoek Illinckstraat is vooralsnog een combinatie van appartementen en voorzieningen/winkels voorzien. Voor deelgebied Burgerslocatie zijn diverse invullingen mogelijk. Er wordt onder andere gedacht aan een recreatieve/culturele functie en een beperkte hoeveelheid woningen.

In het gebied aangeduid met 'retail+weg' in Afbeelding 2-1 is doortrekking van de Stationsweg naar de Loenenseweg voorzien om bij te dragen aan oplossing van de huidige verkeersproblemen in het centrum. De Stationsweg is daardoor niet meer doodlopend. Ook is in dit deelgebied, aan de zuidwestelijke rand van de Burgerslocatie, kleinschalige bedrijvigheid voorzien. Ook elders in het centrum zijn wegaanpassingen voorzien. Voor alle wegen zal, conform de huidige situatie, de maximale wettelijke snelheid worden gehanteerd van 30 km/uur. De wegen worden ook als zodanig ingericht. Voor de Stationslocatie is nog geen nieuw plan, na het afvallen van het plan uit de structuurvisie voor een nieuw gemeentehuis en/of kultuurhus. Hier liggen wensen voor een programma in recreatieve/culturele sfeer met een verbinding naar de 'papieridentiteit' van Eerbeek. De stationslocatie kan het hart worden voor recreatie, horeca en toerisme.

In de rest van het centrum is vooral opwaardering van voorzieningen, winkelgebied en openbare ruimte voorzien. In het centrum zal ook ruimte zijn voor het terugbrengen van de Eerbeekse beek in combinatie met groen/recreatie.

Voor een nadere omschrijving van de beoogde ontwikkeling wordt verder verwezen naar de eerder genoemde Structuurvisie centrumgebied Eerbeek.

2.1.3 Bedrijventerrein Eerbeek Zuid

Op Bedrijventerrein Eerbeek Zuid gelden op dit moment diverse bestemmingsplannen. Deze moeten herzien/geactualiseerd worden (waarschijnlijk in één plan). Enerzijds vanuit de behoefte (en plicht) tot actualisatie en uniformering. Anderzijds vanuit het doel de plaatselijke economische groei niet af te remmen en tegelijkertijd de leefkwaliteit in de omliggende wijken te borgen/verbeteren. De belangrijkste ontwikkelingen die naar huidig inzicht mogelijk worden gemaakt, worden in het navolgende beschreven.

Bedrijvigheid

Binnen het bedrijventerrein spelen enkele concrete ontwikkelingen waar rekening mee gehouden wordt in het planMER.

Eén van deze ontwikkelingen is de uitbreiding van de twee papierfabrieken in Eerbeek Zuid, zowel fysiek als qua productie. Voor de ontwikkeling van de twee papierfabrieken is met gemeente en provincie overeen gekomen dat de huidige gecumuleerde contouren van de huidige vergunde activiteiten worden gerespecteerd (zie Afbeelding 2-1). De fabrieken mogen dus ontwikkelen, maar met een 'stand still' van de geur- en geluidscontour. Nut en noodzaak van deze eventuele ontwikkelingen komen in de MER expliciet aan de orde.

Een andere beoogde ontwikkeling is het verhogen van de maximale bebouwingspercentage van de bedrijfskavels. In de vigerende bestemmingsplannen wordt overwegend een percentage van 60%

² Zie: <http://www.centrumplaneerbeek.nl/73/bibliotheek.html>

toegestaan, met een binnenplanse afwijkingsmogelijkheid van 20%, zodat maximaal 72% bebouwd kan worden. Deze bebouwingmogelijkheden zijn in de huidige situatie vaak al benut. Het percentage wordt verhoogd om de industrie flexibiliteit te geven op de huidige locatie en de noodzaak voor aanleg van nieuwe bedrijventerreinen te verminderen.

In het/de nieuwe bestemmingsplan(nen) is de gemeente voornemens binnen de meeste kavels 80% bebouwing toe te staan, met een afwijkingsmogelijkheid tot 100% (onder voorwaarden). De (geringe) toename van het toegestane bebouwingspercentage biedt een kader voor extra activiteiten op het bedrijventerrein. De mogelijke milieueffecten hiervan worden meegenomen in het MER.

Voor het grootste deel van het bedrijventerrein is de gemeente voornemens een bouwhoogte van maximaal 18 meter toe te staan. Dit geldt voor het grootste deel van het bedrijventerrein ook in de vigerende bestemmingsplannen. Voor een klein deel geldt nu geen beperking.

Geluidzoning

In de vigerende bestemmingsplannen is een geluidzoning voor bedrijventerrein Eerbeek-Zuid vastgelegd. Deze zoning wordt aangepast in het/de nieuwe bestemmingsplan(nen). Hiervoor zijn enkele varianten denkbaar die nader worden uitgewerkt tijdens het opstellen van het MER. Een nog op te stellen geluidreductieplan is input voor deze nieuwe geluidzoning. Er worden drie varianten onderzocht:

- 1 Met minimale dezoning.
- 2 Met maximale dezoning.
- 3 Een tussenvariant.

Overige milieuzoning

Om het planologische kader in evenwicht te brengen met de omgeving wordt waar nodig een inwaartse milieuzoning toegepast en worden waar nodig maatbestemmingen toegepast (zoals voor de papierfabrieken).

Omzetting bedrijfswoningen naar burgerwoningen

Circa 50 bedrijfswoningen in Eerbeek-Zuid die reeds als burgerwoning in gebruik zijn, worden indien mogelijk omgezet naar burgerwoningen. Dit kan alleen op gronden die worden gedezoneerd voor het aspect geluid en bij zo veel mogelijk toepassing van een inwaartse zoning voor nieuwe bedrijven. Geluidonderzoek moet uitwijzen of dit een realistische optie is. Ontwikkelmogelijkheden van aangrenzende bedrijven kunnen daarbij niet zonder goede afweging en motivering ingeperkt worden.

2.1.4 Overige ontwikkelingen in kom Eerbeek

Ruimtelijke ontwikkelingen

Naast de ontwikkelingen in Eerbeek Zuid en het centrum van Eerbeek, is de gemeente voornemens diverse verspreid in de kern Eerbeek liggende ontwikkelingen mogelijk te maken. Voor de meeste van deze locaties geldt nu het Bestemmingsplan Kom Eerbeek (sinds 2011 in werking).

Het gaat om de volgende ruimtelijke ontwikkelingen:

- Bouw van een 'scholencluster' op de bestaande schoollocatie aan de Sweelinckstraat (bouw van een ander scholencluster, aan de Lorentzstraat, is vooralsnog geen onderdeel van het MER). 3 bestaande schoollocaties komen te vervallen. Op de vrijkomende grond wordt woningbouw beoogd.
- Eerbeekse Enk: herstructurering woonwijk door sloop en nieuwbouw van ruim 80 woningen. Per saldo gaat het naar huidig inzicht om een afname van 4 woningen.
- Het planologisch omzetten van 12 recreatiewoningen naar burgerwoningen Tullekenweg. Hiervoor geldt hetzelfde als voor de eerder genoemde mogelijke omzetting van bedrijfswoningen naar burgerwoningen. Dezoning is nodig en het mag niet zonder goede afweging en motivering leiden tot

inperking van ontwikkelmogelijkheden van aangrenzende bedrijven, tenzij er gegronde redenen zijn om dit als acceptabel te beoordelen.

Infrastructuur

De ontsluiting van het verkeer in Eerbeek moet aangepast worden. In het centrum van Eerbeek zijn in ieder geval wijzigingen voorzien, zoals aangegeven in paragraaf 2.1.1.

Aansluiting bij de plannen voor de aanpassing en mogelijk verlegging van de N786 is hierbij belangrijk (zie ook paragraaf 3.2). De aanpassing van de N786 is geen onderdeel van het voornemen van PlanMER Eerbeek.

Duurzaamheid en energie

Gemeente Brummen heeft ambities op het gebied van duurzaamheid en energie. In het MER wordt waar mogelijk aandacht besteed aan kansrijke maatregelen die er zijn om duurzaamheid te integreren in de plannen aansluitend bij de Toekomstvisie 2030 (Innoveren met oude waarden) en het bijbehorende uitvoeringsprogramma voor duurzame ontwikkeling. In dit beeld komt duurzaamheid breed aan de orde: niet alleen 'planet'-thema's, maar juist ook 'people' en 'profit/prosperity'.

Indien er kansrijke maatregelen gezien worden zullen de alternatieven hier kwalitatief op worden beoordeeld.

2.2 Plan- en studiegebied en tijdshorizon

Het **plangebied** van de projecten/plannen, en daarmee ook van het MER, is indicatief weergegeven in Afbeelding 1-1 en Afbeelding 2-1. De aangegeven begrenzingen in de afbeeldingen zijn niet de definitieve grenzen van het/de bestemmingsplan(nen).

Het **studiegebied** voor de m.e.r. is het gebied waar milieueffecten kunnen optreden. Dit overschrijdt voor de meerderheid van de milieuaspecten de plangrenzen, aangezien de effecten verder kunnen reiken. Ook is het studiegebied voor een aantal thema's groter dan de eerder genoemde 3 ge/m³ contour, waarbinnen (groveweg) de beoogde projecten/plannen liggen die worden meegenomen in het MER.

Het studiegebied is onder andere groot bij de beoordeling van effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden. Een aantal van deze gebieden ligt binnen de 'invloedssfeer' van de voorziene ontwikkelingen (zie ook paragraaf 4.2). Het dichtstbijzijnde relevante gebied is de Veluwe. Andere voorbeelden zijn de effecten op het verkeer, geluid en geur. Als gevolg van de beoogde ingrepen kunnen de verkeerstromen in de omgeving van het plangebied worden beïnvloed. Effecten op gebied van geur en geluid kunnen ook optreden in de omgeving van het plangebied.

De ontwikkelingen hebben mogelijk nog niet geheel plaatsgevonden 10 jaar na vaststelling van het/de bestemmingsplan(nen) waar het MER voor wordt opgesteld. In het MER wordt als worst case situatie (t.a.v. milieueffecten) wel uitgegaan van een volledige invulling van de ontwikkelingsmogelijkheden in het/de plan(nen), 10 jaar na vaststelling: 2026-2027. In het MER is ook aandacht voor tijdelijke effecten (bij aanlegwerkzaamheden).

3 MER-Alternatieven

In een m.e.r. dienen realistische, uitvoerbare alternatieven onderzocht te worden om de besluitvorming te ondersteunen met milieu-informatie. De voorziene ontwikkelingsmogelijkheden moeten zo volledig mogelijk worden belicht (volledige bandbreedte).

In samenspraak met de gemeente, provincie en stakeholders is de basis van de alternatieven tot stand gekomen. Dit is beschreven in paragraaf 3.1. De voorlopige onderzoeksalternatieven zijn beschreven in paragraaf 3.3, 3.4 en 3.5. De exacte invulling van de alternatieven wordt in het MER opgenomen. De alternatieven worden vergeleken met de referentiesituatie (paragraaf 3.2).

Het onderzoek naar de alternatieven levert beslisinformatie op om tot optimalisatie van de plannen te komen. Deze (mogelijke) optimalisatie vormt het voorkeursalternatief (VKA) dat de basis is voor het/de op te stellen bestemmingsplan(nen) (paragraaf 3.6).

3.1 Proces totstandkoming alternatieven

Geur is maatgevend

Geur is het maatgevende thema voor wat betreft realiseerbaarheid van de ontwikkelingen in Eerbeek. Voor het proces van de totstandkoming van de alternatieven is de 3 geureenheden/m³ contour in eerste instantie als gebied gebruikt om projecten/ruimtelijke ontwikkelingen te selecteren die onderdeel zijn van het voornemen van de m.e.r. Op basis hiervan zijn partijen geselecteerd om betrokken te worden bij de alternatiefontwikkeling.

Betrekken belanghebbenden

Om te komen tot alternatieven zijn partijen (stakeholders) betrokken die te maken hebben met de genoemde ontwikkelingen. Het betreft (vertegenwoordigers van):

- Inwoners van Eerbeek (Adviesgroep Eerbeek)
- Ondernemersvereniging Eerbeek en Industriekern Eerbeek Loenen (IKEL)
- Papierindustrie (DS Smith, Mayer Melnhof en Coldenhove; laatstgenoemde ligt buiten 3 ge/m³ contour, maar is betrokken i.v.m. goed proces)
- Woningstichting Sprengenland
- Ontwikkelaar Roosdom Tijhuis
- Gemeente Brummen
- Provincie Gelderland

Er zijn interviews gehouden met de meeste van deze stakeholders en er is een bijeenkomst gehouden met alle partijen tegelijk ten behoeve van de alternatiefontwikkeling.

Hierin zijn wensen, belangen, eerder gemaakte afspraken en aandachtspunten opgehaald. Op basis van deze informatie wordt gewerkt aan een **zo goed mogelijke gedragen oplossing voor alle betrokkenen**.

Basis voor alternatieven: geur en 'stad- en milieuachtige benadering'

Op basis van het voorgaande proces is de basis voor de m.e.r.-alternatieven bepaald. Het belangrijkste te maken onderscheid tussen de alternatieven zal gebaseerd moeten zijn op het thema geur. Hier is behoefte aan bij de besluitvorming over de ontwikkelingen in Eerbeek in samenhang.

Ook andere thema's zijn relevant (zoals geluid), maar deze zijn niet sturend in het onderscheid tussen de alternatieven (wellicht wel in effecten).

Voor de omgang met geluid (geluidreductieplan/zonebeheersplan), de verkeersontsluiting en duurzaamheid worden waarschijnlijk enkele varianten in beeld gebracht. Deze gelden naar huidig inzicht voor alle alternatieven (zie hoofdstuk 2 voor deze varianten/opties).

Tijdens de verkenning van oplossingsrichtingen met belanghebbenden bleek dat de geschetste milieuproblematiek vraagt om een '**Stad- en milieu-achtige benadering**'. Deze benadering is gekozen als leidraad voor het opstellen van alternatieven. Zie Bijlage 1 voor een toelichting op deze benadering. Voor de situatie in Eerbeek is de invulling van de benadering als volgt:

- Stap 1: de zoektocht naar bronmaatregelen om de overschrijding van de norm van 3 ge/m³ op nieuwe woningen zo klein mogelijk te laten zijn. Als wordt afgezien van bronmaatregelen (de industrie gaat uitbreiden met standstill voor geur en geluid) dan moet het niet kunnen nemen van bronmaatregelen goed worden gemotiveerd, als onderdeel van stap 1.
- Stap 2: door optimaal combineren van wettelijke mogelijkheden voorkomen dat van de norm moet worden afgeweken. Deze zijn er naar huidig inzicht niet.
- Stap 3: Afwijken van de norm met compensatie. Inventariseren en toepassen passende compenserende maatregelen.

Op basis van deze benadering is de bandbreedte van mogelijkheden ten aanzien van oplossingen op gebied van geur bepaald voor de MER-alternatieven:

- geurcontour terugdringen (stap 1 van bovenstaande benadering; zie alternatief 1 in paragraaf 3.3);
- geen geurgehinderden toevoegen binnen 3 ge/m³ contour (zie paragraaf 3.4);
- geurcontouren handhaven en toevoegen geurgehinderden binnen 3 ge/m³ (stap 3 en eventueel 2 van bovenstaande benadering; zie paragraaf 3.5).

Het uiteindelijke voorkeursalternatief (VKA) dat vertaald wordt naar het/de bestemmingsplan(nen) zal binnen de bandbreedte van de onderzochte alternatieven moeten liggen.

3.2 Referentiesituatie / nulalternatief

De referentiesituatie is de situatie waarmee de milieueffecten van de alternatieven worden vergeleken. Het is de situatie waarin het/de bestemmingsplan(nen) niet worden vastgesteld/uitgevoerd en de daarin opgenomen ontwikkelingsmogelijkheden niet plaatsvinden. Deze situatie bestaat uit de (daadwerkelijke) **huidige situatie** plus de situatie die op termijn ontstaat als gevolg van de toekomstig zekere ontwikkelingen binnen en buiten het plangebied (bestemde en vergunde activiteiten die op korte termijn worden ingevuld). Dit laatste wordt de **autonome ontwikkeling** genoemd.

In de huidige situatie hebben alle deelgebieden, net als in de beoogde toekomst, een 'stedelijke' functie en zijn ook als zodanig bestemd:

- op een aantal plaatsen is/was een school gevestigd;
- Eerbeekse Enk is een bestaande woonwijk;
- bedrijventerrein Eerbeek-Zuid is nu ook een bedrijventerrein. Er is weinig ruimte beschikbaar om uit te breiden met de huidige bestemmingsplanregels;
- in het centrum bevinden zich winkels, parkeerplaatsen, woningen, voorzieningen en braakliggende gronden (Kerstenlocatie; Burgersterrein is gesloopt);
- aan de Tullekenweg liggen recreatiewoningen.

Een belangrijke autonome ontwikkeling in de omgeving van het plangebied is de waarschijnlijke aanpassing van de N786. De voorkeursvariant voor deze aanpassing is nog niet bekend, maar zal zeer waarschijnlijk tijdens het opstellen van het MER bekend zijn. Of het besluit over de aanleg ook eerder zal vallen dan het besluit over de/het bestemmingsplan(nen) die/dat onderwerp zijn/is van MER Eerbeek, is nog niet zeker. Zo nee, dan is de mogelijke aanpassing van de N786 strikt genomen nog geen autonome ontwikkeling.

In het MER wordt rekening gehouden met deze ontwikkeling. Onder andere ten aanzien van de te onderzoeken ontsluiting van Eerbeek-Zuid en het centrum, eventuele varianten daarop en de invloed op de (verdeling van) verkeersstromen in en rond Eerbeek.

Als gevolg van autonome technologische ontwikkelingen (lees innovaties) zullen veel uitbreidingen van bedrijven positieve effecten genereren. Dit effect is echter nog niet te kwantificeren.

3.3 Alternatief 1: Geurbelasting terugbrengen

In dit alternatief wordt onderzocht of er realistische mogelijkheden zijn om de geurbelasting op Eerbeek terug te brengen, zoals ook aangegeven in paragraaf 3.1 (stap 1 van de 'stad en milieuchtige benadering'). Inzicht in het wel/niet bestaan van realistische mogelijkheden om de geurbelasting terug te brengen en de voor- en nadelen daarvan is nodig voor een gemotiveerd besluit van het gemeentebestuur. Het onderzoek zal aandacht besteden aan reeds toegepaste maatregelen en uitgevoerde onderzoeken door de papierfabrieken en aan de mogelijke extra maatregelen en de effecten daarvan op de omgeving, zowel vanuit de thans vergunde situatie als met het oog op de beoogde uitbreiding van de papierindustrie. De eventuele mogelijke extra maatregelen worden beschreven aan de hand van standaard factsheets en kentallen.

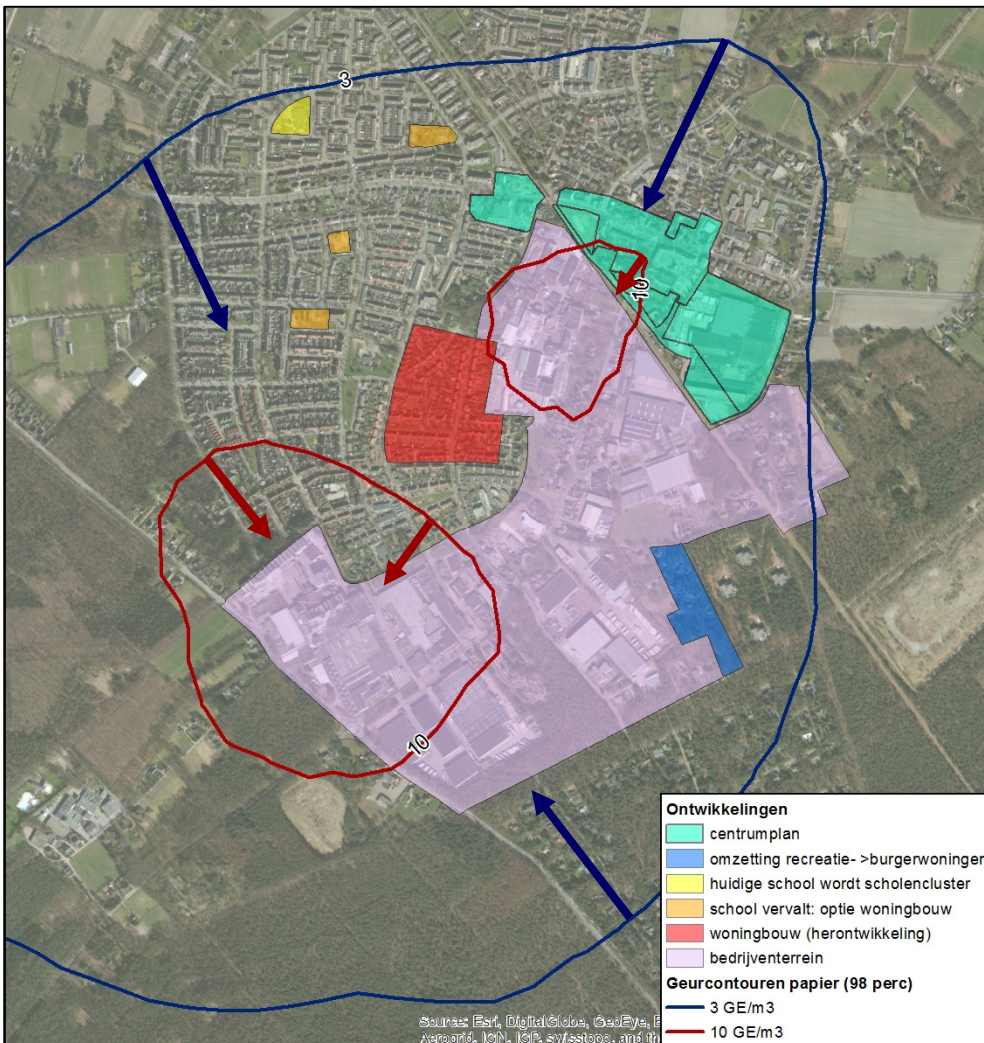
Voor de maatregelen hanteren wij de volgende onderverdeling:

- 1 Maatregelen om in de vergunde situatie de geurbelasting te beperken waarbij 10 ge alleen nog op het eigen terrein voorkomt.
- 2 Maatregelen om in de vergunde situatie de geurbelasting verder te beperken waarbij 3 ge alleen nog op het eigen terrein voorkomt.
- 3 Maatregelen om in situatie na uitbreiding de geurbelasting te beperken waarbij 10 ge alleen nog op het eigen terrein voorkomt.
- 4 Maatregelen om in situatie na uitbreiding de geurbelasting verder te beperken waarbij 3 ge alleen nog op het eigen terrein voorkomt.

In dit alternatief gaan alle overige gewenste ontwikkelingen in Eerbeek door volgens plan (zie hoofdstuk 2).

Gecumuleerde contouren geur en geluid liggen vast

Juridisch gezien hebben bedrijven recht op de vergunde activiteiten. Als men hetzelfde kan met minder geurhinder (BBT) zal dat moeten gebeuren. Echter, bestuurlijk uitgangspunt van deze MER is dat de gecumuleerde contouren (geluid en geur) van de huidige vergunde activiteiten, berekend met de huidige aanwezige technieken in de fabrieken, worden gerespecteerd.

Afbeelding 3-1 Alternatief 1: symbolische weergave terugbrengen geurbelasting

3.4 Alternatief 2: Geen geurgehinderden toevoegen binnen 3 ge/m³ contour

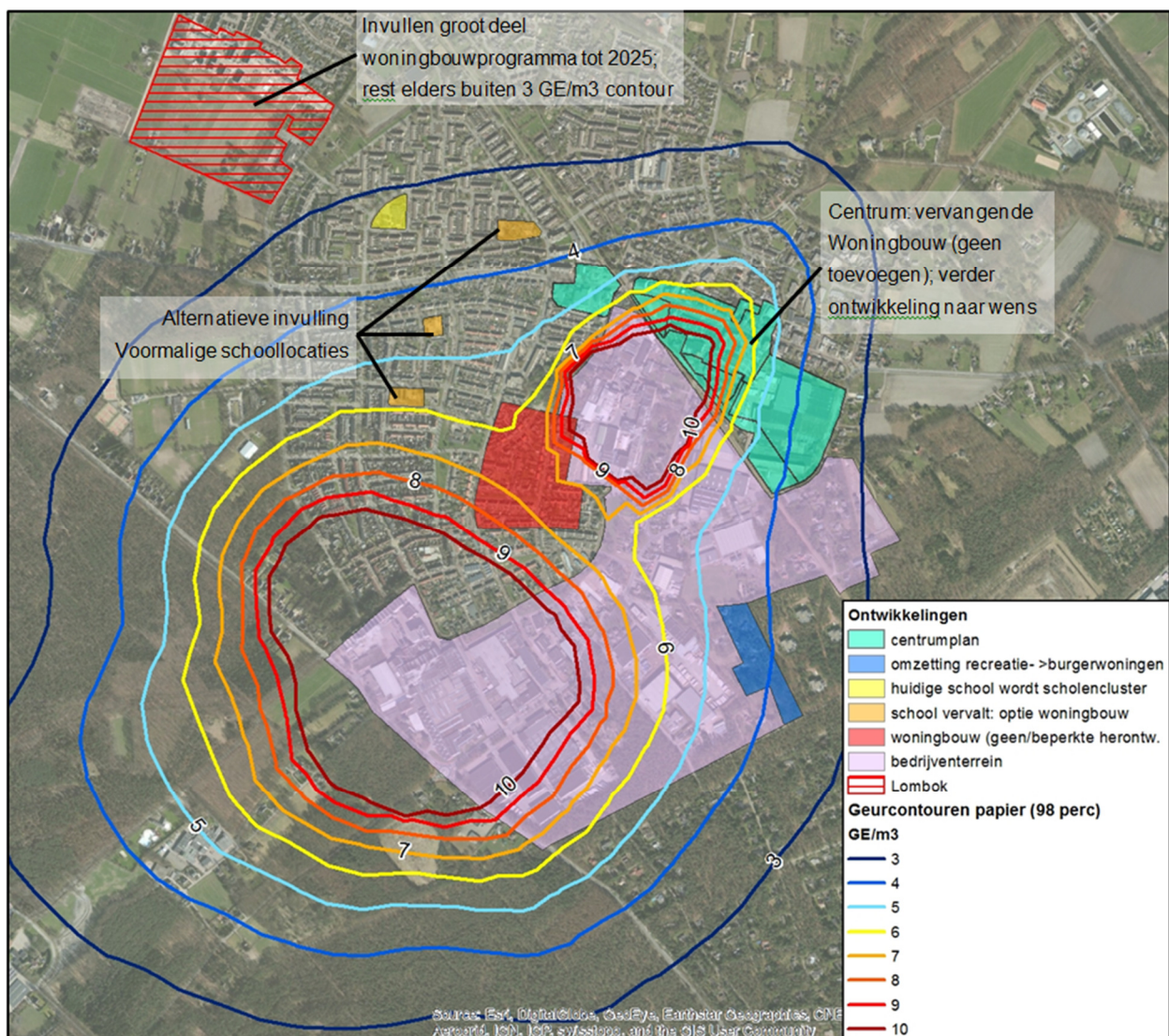
In dit alternatief is het uitgangspunt dat geen geurgehinderden worden toegevoegd binnen de gecumuleerde 3 ge/m³ contour van de papierfabrieken. Het gaat om het **per saldo** niet toevoegen.

Dit betekent dat er wel vervangende nieuwbouw plaats mag vinden met hetzelfde aantal geurgehinderden, maar dat het toevoegen van extra geurgehinderden alleen mag buiten de 3 ge/m³ contour.

Concreet houdt dit alternatief het volgende in:

- ontwikkeling Eerbeek-Zuid (incl. papierfabrieken) gaat door volgens plan, waarbij de 3 ge/m³ contour, zoals vastgelegd met gemeente en provincie, blijft gehandhaafd;
- bij de ontwikkeling van het centrum Eerbeek worden per saldo geen woningen en andere geurgevoelige objecten toegevoegd (zoals m² winkeloppervlak). Vervangende nieuwbouw voor woningen zal zich vooral moeten richten op ouderen en zorg, aangezien deze niet ver van voorzieningen mogen zitten. Om welke woningen het exact gaat, moet nog bepaald worden;

- de bundeling van scholen gaat door, maar er worden geen woningen ontwikkeld op de drie voormalige schoollocaties die vrijkomen. Naar huidig inzicht levert deze ingreep per saldo winst op qua aantal geurgehinderden en gemiddelde geurbelasting op de aanwezigen in de scholen;
- de woningen aan de Tullekenweg worden omgezet in burgerwoningen. Dit is een 'planologische' toevoeging van geurgehinderden en geen daadwerkelijke toevoeging van geurgehinderden. Dit levert mogelijk wel een probleem ten aanzien van geluid in relatie tot omliggende bedrijven;
- de vervangende nieuwbouw in de Eerbeekse Enk gaat door volgens plan;
- het woningbouwprogramma (350 woningen tot 2025) wordt ingevuld buiten de 3 ge/m³ contour. Een waarschijnlijke locatie voor een groot deel hier van (circa 175 woningen) is de wijk Lombok. Voor de overige woningen is nog geen concrete locatie in beeld.

Afbeelding 3-2 Alternatief 2

3.5 Alternatief 3: Saldering en compensatie

Dit alternatief heeft tot doel om de gewenste ontwikkelingen plaats te laten vinden, maar wel op een manier dat er zo min mogelijk geurgehinderden worden toegevoegd in hoge geurconcentratie. Dit

alternatief geeft in feite invulling aan stap 3 van de in paragraaf 3.1 beschreven 'stad en milieuoachtige benadering'. Concreet houdt dit alternatief het volgende in:

- net als in alternatief 2, gaat de ontwikkeling van bedrijventerrein Eerbeek-Zuid door zoals aangegeven in hoofdstuk 2;
- het woningbouwprogramma wordt ingevuld binnen en buiten de 3 ge/m³ contour door toepassing van saldering en compensatie. Zie navolgende;
- de bundeling van scholen gaat door. Mogelijk worden hier woningen ontwikkeld. Dit hangt af van de gehanteerde toepassing van saldering. Zie navolgende;
- de woningen aan de Tullekenweg worden ook in alternatief 3 omgezet in burgerwoningen.

Saldering

De toedeling van de per saldo 350 toe te voegen woningen wordt gedaan op een manier waarbij zo min mogelijk geurghinderden worden toegevoegd in hoge geurconcentraties. In deze variant wordt ervan uitgegaan dat er 175 woningen binnen de 3 geureenheden/m³ contour worden toegevoegd.

Om dit te bereiken wordt 'gesalderd' met woningen. Dit betekent dat woningen zoveel mogelijk worden weggehaald op plaatsen met een hoge geurbelasting en toegevoegd op plaatsen met een relatief lage geurbelasting.

Volgens dit principe kan een redenering bijvoorbeeld zijn dat de 'geurhinder als geheel' gelijk blijft als één woning met een hoge geurbelasting (bijv. 10 ge/m³) wordt gesloopt en daar twee woningen in een gebied met een lagere geurbelasting (bijv. 5 ge/m³) bij voor worden teruggebouwd. Daarbij kan ook gerekend worden met een 'boete' qua aantal terug te bouwen woningen (bijv. 10%), zodat de 'algehele geurhinder' er op vooruit gaat. Voor deze saldering kan bijvoorbeeld de volgende formule worden gehanteerd, waarbij de hinder recht evenredig af/toeneemt met de geurbelasting:

$$(\text{aantal te slopen woningen locatie X} \times \text{geurbelasting locatie X}) / \text{geurbelasting locatie Y} - 10\% = \text{aantal nieuw te bouwen woningen locatie Y}$$

Voorbeeldinvulling:

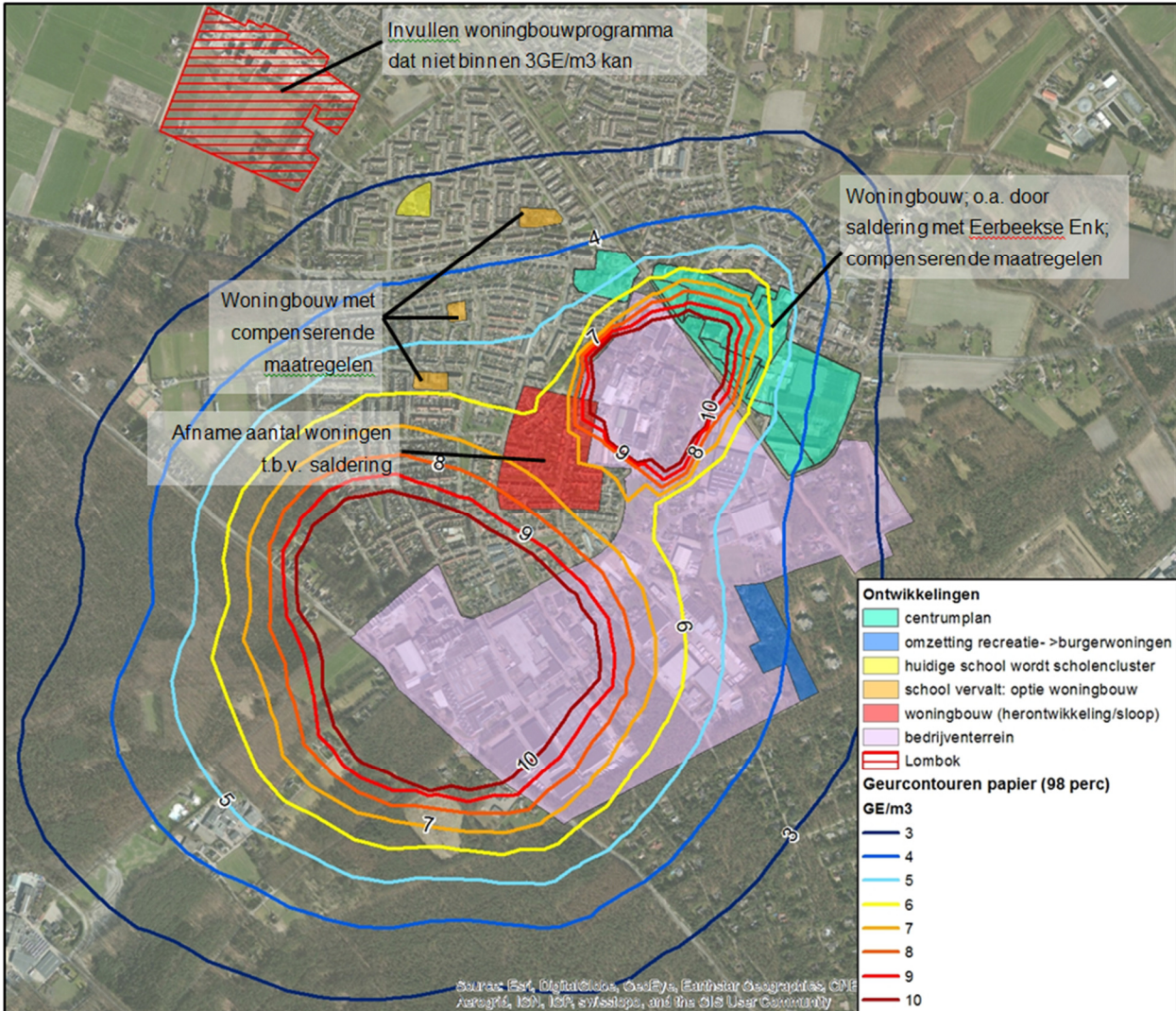
50 te slopen woningen, bij belasting van 10 ge/m³. Belasting locatie Y is 5 ge/m³.

Aantal nieuw te bouwen woningen op locatie Y = $(50 \times 10) / 5 - 10\% = 90$.

Afhankelijk van de exacte keuze in formule, ziet alternatief 3 er als volgt uit:

- in woonwijk Eerbeekse Enk wordt een beperkt aantal woningen teruggebouwd voor de 84 te slopen woningen in de Eerbeekse Enk. Ook worden mogelijk op andere plaatsen woningen gesloopt, zoals woningen die direct aan de papierfabrieken grenzen (een aantal is al opgekocht);
- voor de te slopen woningen (die niet worden teruggebouwd op dezelfde locatie) worden X woningen teruggebouwd in het centrum en X woningen op de voormalige schoollocaties. Deze nieuwe woningen worden voorzien van compensatie (onderdeel van stap 3 van de stad- en milieuoachtige benadering; zie navolgende tussenkopje);
- de vrijgekomen ruimte in Eerbeekse Enk (waar geen woningen worden teruggebouwd) en eventueel andere vrijgekomen locaties wordt ingevuld met een nader te bepalen bestemming;
- het aantal benodigde nieuwe woningen buiten de 3 GE/m³ contour is afhankelijk van 'het succes' van de saldering. Wanneer de saldering het naar huidig inzicht maximaal gewenste aantal van per saldo 175 woningen binnen de 3 GE/m³ contour mogelijk maakt en deze mogelijkheid ook wordt ingevuld, is de bouw van 175 woningen buiten de 3 GE/m³ contour voldoende voor de invulling van de woningbouwopgave van 350 woningen. Op locatie Lombok kunnen deze 175 woningen buiten de geurcontour worden bijgebouwd. Indien de salderingsmogelijkheden per saldo minder dan 175

woningen binnen de 3 GE/m³ contour mogelijk maken, zullen meer dan 175 woningen buiten de 3 GE/m³ contour bijgebouwd moeten worden.

Afbeelding 3-3 Alternatief 3

Compenserende maatregelen

De nieuw te bouwen woningen binnen de 3 GE/m³ contour worden in alternatief 3 voorzien van compenserende maatregelen (ook bij vervangende nieuwbouw naar huidig inzicht). Op dit moment wordt gedacht aan:

- balansventilatie die men zelf aan kan zetten. Veel inwoners van Eerbeek vinden de geur van de papierfabrieken niet hinderlijk. Mensen die geen hinder ondervinden, kunnen zelf de keuze maken de ventilatie niet aan te zetten;
- vernevelinstallatie met een maskerende geur op terras/in tuin. Ook deze kan men zelf aan zetten;
- maatregelen voor betere leefomgevingskwaliteit in brede zin, zoals extra investeringen in openbare ruimte en (recreatieve) groenvoorzieningen. O.a. waar mensen naartoe kunnen bij erge geurhinder;
- compensatie op andere milieuterreinen, zoals maatregelen t.b.v. luchtkwaliteit en geluid. Bijv. een stillere woning (binnenniveau) dan op grond van de wet nodig is of energiematregelen (zoals gratis warmte).

Bij de toepassing van de compensatie kan eventueel nog gevarieerd worden: hoe hoger de geurbelasting, hoe groter de compensatie.

Variant op Alternatief 3: maximale ontwikkeling en compensatie

Voor alternatief 3 zijn diverse varianten mogelijk (meer-minder salderen, meer-minder woningen binnen 3 GE/m³). Een extreme variant die onderzocht kan worden is een variant welke de volledige ontwikkeling, zoals beschreven in hoofdstuk 2, mogelijk maakt inclusief volledige herontwikkeling Eerbeekse Enk.

Bij de toedeling van woningen aan de deelgebieden wordt in deze variant de voorkeursverdeling van de gemeente aangehouden voor de 350 toe te voegen woningen, tenzij deze voorkeursverdeling al mogelijk blijkt te zijn in Alternatief 3. In dit laatste geval kan bijvoorbeeld een meer extreme variant worden onderzocht. Dit kan inhouden dat per saldo 200 of meer woningen binnen de 3 ge/m³ contour worden toegevoegd of zelfs de totale woningbouwopgave voor Eerbeek (voor zover nog niet elders vergund). Realisatie van de totale woningbouwopgave binnen de geurcontour is de 'worst case' situatie qua toevoegen van potentieel geurgehinderden, maar waarschijnlijk niet realistisch vanuit ruimtelijk, economisch en milieuoogpunt.

Bij de invulling van deze mogelijke variant werkt men zoveel mogelijk volgens de ladder voor duurzame verstedelijking. Dit betekent eerst bouwen op inbreidingslocaties en dan pas op nieuwe locaties. Het Burgersterrein en de (voormalige) scholenlocaties hebben in deze zin bijvoorbeeld de voorkeur boven Lombok.

De nieuw te bouwen woningen binnen de 3 GE/m³ contour worden, net als hiervoor beschreven, voorzien van compenserende maatregelen.

In dit alternatief zal veel gevraagd worden van de provincie ten aanzien van de acceptatie van geurhinder door maatwerk op het geurbeleid. Hierbij is een grote investering nodig in compenserende maatregelen. Dit alternatief is alleen realistisch als nut en noodzaak van zowel de ontwikkeling van het bedrijfsleven als de overige ontwikkelingen (en dus het toevoegen van geurgehinderden) zeer duidelijk is. De woningen moeten bijvoorbeeld wel aansluiten bij de vraag (liggen deze op een gewenste locatie en zijn deze niet te duur door compenserende maatregelen?).

3.6 Voorkeursalternatief

Na het beoordelen van de alternatieven wordt een voorkeursalternatief (VKA) gekozen/opgesteld. In de basis zal deze gelijk zijn aan één van de onderzochte alternatieven of een combinatie. De keuzes voor het VKA hangen af van optredende (on)mogelijkheden ten aanzien van het milieu en van (bestuurlijke) wensen en nadere inzichten van de gemeente en provincie. Het VKA moet in ieder geval zoveel mogelijk overeenkomen met de mogelijkheden die het/de uiteindelijke bestemmingsplan(nen) bieden. Het VKA wordt eveneens beoordeeld op milieueffecten. Dit kan veelal op basis van de beoordeling van de overige alternatieven.

4 Beoordeling van de milieuaspecten

4.1 Detailniveau en beoordelingsmethodiek

De kern van het MER is dat de belangrijkste gevolgen van de ontwikkelingsmogelijkheden binnen het/de bestemmingsplan(nen) op het milieu inzichtelijk worden gemaakt. Het detailniveau van het MER moet aansluiten op het detailniveau van het/de bestemmingsplan(nen).

Het streven is om aspecten waar weinig of geen effecten worden verwacht, niet of globaal te onderzoeken in het MER. In de volgende paragraaf is aangegeven welke aspecten nader worden onderzocht in het MER en op basis van welke criteria de nader te onderzoeken milieuaspecten worden beoordeeld.

Voor diverse milieuaspecten kan de beoordeling niet aan kwantitatieve effecten worden gekoppeld of is dit niet wenselijk/nodig. Deze aspecten zullen aan een kwalitatieve effectbeschrijving worden onderworpen. De effecten ten opzichte van de referentiesituatie worden per criterium vertaald naar een kwalitatieve score op de volgende scoreschaal:

Score	Verklaring
++	Zeer positief effect
+	Positief effect
0/+	Licht positief effect
0	Geen effect/neutraal
0/-	Licht negatief effect
-	Negatief effect
--	Sterk negatief effect

4.2 Beoordelingskader

In onderstaande tabel zijn de nader te onderzoeken milieuaspecten met bijbehorende toetsingscriteria weergegeven. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de te onderzoeken milieuaspecten nader toegelicht. Dit dient als input voor het MER waarin een verdere beschrijving wordt opgenomen van de eventuele bijbehorende drempelwaarden en wettelijke normen waaraan wordt getoetst. In het voortraject van de diverse beoogde ontwikkelingen is al veel milieuonderzoek gedaan. De resultaten van deze onderzoeken worden gebruikt ter ondersteuning van de m.e.r.

Aspect	Toetsingscriteria
Geur	Geurbelasting op gevoelige bestemmingen: aantal geurgehinderden en mate van geurbelasting
Geluid	Aantal geluidgehinderden en mate van geluidhinder Juridische haalbaarheid
Natuur	Natura 2000 Ecologische Hoofdstructuur (EHS) Soortbescherming (Flora en Faunawet)
Verkeer	Bereikbaarheid gemotoriseerd verkeer (o.b.v. intensiteiten, capaciteiten) Bereikbaarheid per openbaar vervoer, langzaam verkeer Verbetering/verslechtering verkeersveiligheid Bereikbaarheid hulpdiensten/bereikbaarheid bij calamiteiten
Luchtkwaliteit	Toename/afname aantal gevoelige bestemmingen in concentratieklassen Juridische haalbaarheid (toetsing grenswaarden Wm)
Externe veiligheid	Groepsrisico Plaatsgebonden risico
Bodem en water	Bodem- en (grond)waterkwaliteit Grond- en oppervlaktewaterkwantiteit/wateroverlast

Aspect	Toetsingscriteria
Landschap, cultuurhistorie en archeologie	Aantasting / verbetering openbare ruimte/ruimtelijke kwaliteit Herkenbaarheid/afleesbaarheid landschap, cultuurhistorische waarden
Duurzaamheid en energie	Mate van meervoudig/intensief ruimtegebruik Mate (van behoud) van flexibiliteit Beperken van de energievraag Gebruik 'duurzame' energiebronnen
Gezondheid	Gecumuleerd effect van (met name) geur, geluid en luchtkwaliteit
Maatschappelijke en sociale aspecten	Leefbaarheid Economie

4.3 Milieubeoordeling in twee 'stappen'

De milieubeoordeling vindt plaats in twee stappen:

Eerst worden alle MER-alternatieven beoordeeld op de voor dit project meest relevante milieuaspecten voor de situatie in Eerbeek. Dit zijn:

- Geur
- Geluid
- Verkeer
- Natuur

Na de beoordeling op deze aspecten wordt het VKA gekozen. Het VKA wordt integraal beoordeeld op alle milieuaspecten.

4.4 Toelichting per milieuaspect

Geur

Geur is voor het op te stellen planMER een maatgevend milieuthema.

Behalve voor het in beeld brengen van de milieueffecten bij de verschillende alternatieven en scenario's dient het planMER als onderbouwing voor eventueel maatwerk binnen het provinciale geurbeleid. Zoals aangegeven ligt er over het grootste deel van Eerbeek een geurcontour, waarbinnen in principe geen geurgevoelige bestemmingen mogen worden toegevoegd. Deze geurcontour is het resultaat van de uitkomsten van het tripartiet overleg tussen gemeente, provincie en papierfabrieken. De geurcontour zoals vastgelegd in het tripartiet overleg, en daarmee vergund, is ruimer dan de feitelijke geurcontour.

Maatwerk is noodzakelijk om de gewenste ontwikkelingen door te kunnen laten gaan. Het provinciale beleid biedt ruimte voor lokaal afwijkend geurbeleid. Hiervoor wordt zonodig een provinciaal besluit genomen op grond van het provinciaal geurbeleid.

In het tripartiet overleg is tussen de gemeente, fabrieken en provincie een vergunde ruimte afgesproken. Deze wijkt af van de feitelijke geurcontour.

Een toename van geurgevoelige objecten binnen de geurcontouren van de papierfabrieken wordt als een negatief effect beoordeeld, een afname als positief. In de effectbeoordeling wordt ook de in paragraaf 3.5 aangegeven formule voor saldering toegepast.

Geluid

Het thema geluid, in het bijzonder industrielawaai, is relevant, maar waarschijnlijk binnen normale beleidskaders goed inpasbaar (zoals zo nodig vaststellen van hogere grenswaarden).

In het MER wordt uitgebreid stilgestaan bij het vastleggen van de nieuwe geluidzone(s) van bedrijventerrein Eerbeek-Zuid en de effecten daarvan.

Voor het beoordelen van de effecten wordt nagegaan of het aantal (ernstig) gehinderden en slaapgestoorden toe- of afneemt door uitvoering van de voorgenomen plannen.

Zie onderdeel Natuur voor benodigd geluidonderzoek ten aanzien van Natura 2000.

Verkeer

De ontwikkelingsmogelijkheden op Eerbeek-Zuid en in de rest van Eerbeek en de eventuele aanpassingen van de ontsluiting op meerdere plaatsen (rekening houdend met eventuele aanpassing N786), zullen leiden tot veranderingen in verkeersstromen en intensiteiten.

Voor het aspect verkeer worden de mogelijke effecten van het plan op de verkeersveiligheid en bereikbaarheid onderzocht. Op basis van te verwachten vervoersbewegingen en aan te leggen faciliteiten voor openbaar vervoer en langzaam verkeer, worden uitspraken gedaan over de bereikbaarheid in en rond het plangebied.

De verkeersveiligheid wordt kwalitatief bepaald aan de hand van wijzigingen in verwachte verkeersintensiteiten en is afhankelijk van aanwezige ontsluitingsstructuren en voorziene wijzigingen daarin (zoals vrijliggende fietsvoorzieningen, kruispuntoplossingen, mengen of juist scheiden van verkeersoorten oversteekbaarheid, uitzicht (hoogteverschillen/beplanting), risico op afdekongevallen).

Natuur

De voorgenomen activiteiten kunnen mogelijk negatieve gevolgen hebben op de beschermde natuurwaarden in en om het plangebied. Bij de beoordeling van de genoemde criteria wordt bijvoorbeeld gekeken naar effecten op ruimtebeslag (verlies van leef-, broed- of foerageergebied), verstoring en ecologische relaties (barrièrewerking, versnippering). Onderstaand is een korte beschrijving van de beoordeling van de verschillende te toetsen criteria gegeven.

Natura 2000-gebieden

Voor dit beoordelingscriterium worden scores toegekend op basis van de gevolgen die de ontwikkelingen hebben voor de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden.

Een alternatief scoort (zeer) positief als het bijdraagt aan het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen. Een (zeer) negatieve score wordt toegekend aan een alternatief dat het behalen van de instandhoudingsdoelstellingen (ernstig) bemoeilijkt. In juridische termen spreken we in dat geval dan van een verslechtering van habitats of habitats van soorten óf een significante verstoring van soorten waarvoor in omliggende Natura 2000-gebieden doelstellingen zijn geformuleerd.

Voortoets en Passende beoordeling

Het plangebied ligt nabij Natura 2000-gebied Veluwe en iets verder van Landgoederen Brummen. Om na te gaan of de beoogde ontwikkelingen kunnen leiden tot significant negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de genoemde Natura 2000-gebieden, wordt een Voortoets gedaan.

Als deze effecten niet uitgesloten kunnen worden, moet een Passende Beoordeling gedaan worden. Doel van de Passende Beoordeling is om de haalbaarheid van het voorkeursalternatief voor de Natuurbeschermingswet aan te tonen. Als uit de Passende Beoordeling echter blijkt dat significant negatieve effecten kunnen optreden die niet gemitigeerd kunnen worden, moet een zogenaamde ADC-toets doorlopen worden.

De Voortoets (en eventuele Passende Beoordeling) is een integraal onderdeel van het MER. De resultaten worden in het MER verwerkt.

Belangrijkste effect op Natura 2000-gebieden is waarschijnlijk stikstofdepositie. De voorgenomen ontwikkelingen kunnen leiden tot veranderingen in stikstofemissie en –depositie en opzichte van de huidige situatie. Deze (gecumuleerde) verandering kan tot gevolg hebben dat de natuurlijke kenmerken

van het op korte afstand gelegen Natura 2000-gebied Veluwe (en mogelijk ook voor het iets verder weg gelegen Natura 2000-gebied Landgoederen Brummen) worden aangetast. Die kans is reëel, omdat de genoemde Natura 2000-gebieden nu al meer stikstof via de lucht ontvangen dan gewenst is voor een goede staat van instandhouding. Daarmee is het onderwerp stikstof een relevant afwegingscriterium voor het MER.

Bij de effectbeoordeling wordt rekening gehouden met de op 1 juli in werking getreden Programmatische Aanpak Stikstof (PAS).

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

Voor dit beoordelingscriterium staat de invloed van de alternatieven op de wezenlijke kenmerken en waarden van de ecologische hoofdstructuur centraal.

Een zeer positieve score (++) wordt toegekend aan een alternatief dat in belangrijke mate bijdraagt aan het versterken van de wezenlijke kenmerken en waarden.

Een alternatief dat op dit criterium zeer negatief scoort (- -) heeft significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden. Er is in dat geval sprake van een ernstige aantasting.

Beschermde soorten (Flora- en faunawet)

De scores voor dit beoordelingscriterium worden toegekend op basis van de invloed van elk van de alternatieven op beschermde soorten en hun leefgebieden.

Een zeer positieve score (++) wordt toegekend als een van de alternatieven een grote bijdrage levert aan het vergroten van leefgebieden en het verbeteren van de kwaliteit.

Een alternatief waarbij leefgebieden in ernstige mate worden aangetast of op grote schaal verdwijnen scoort zeer negatief (- -).

Luchtkwaliteit

Voor het aspect luchtkwaliteit worden de gecumuleerde effecten van bedrijvigheid en overige RO inzichtelijk gemaakt en vergeleken met de referentiesituatie.

Voor het beoordelen van de effecten wordt nagegaan hoe de concentraties fijnstof (PM10) en stikstofdioxide (NO₂) toe- of afnemen door uitvoering van de voorgenomen plannen.

Zie onderdeel Natuur voor benodigd stikstofdepositie-onderzoek ten aanzien van Natura 2000.

Externe veiligheid

Voor externe veiligheid zijn de effecten van de eventuele situering van risicovolle bedrijven of kwetsbare objecten (te bepalen in de MER-alternatieven) op het plaatsgebonden- en groepsrisico relevant (PR en GR). Hierbij is de relatie met de huidige risicobronnen relevant.

Een toename van het risico boven de normen (voor GR de oriëntatiewaarde) wordt als zeer negatief (- -) beoordeeld, een toename binnen de normen als negatief (- of 0/-).

Water en bodem

Onder dit aspect wordt beoordeeld wat de mogelijke effecten zijn van de beoogde ontwikkelingen op bodem- en (grond)waterkwaliteit en oppervlakte- en grondwaterkwantiteit. Hierbij wordt zoveel mogelijk beschikbare informatie gebruikt.

Onder dit thema (of separaat) wordt ook aangegeven wat de risico's zijn ten aanzien van niet gesprongen explosieven, op basis van bureauonderzoek en (voor zover beschikbaar) uitgevoerd veldonderzoek.

Landschap, cultuurhistorie en archeologie

De effecten van de beoogde ontwikkeling op de landschappelijke kwaliteit worden beoordeeld op basis van de invloed (aantasting of versterking) op kenmerkende landschappelijke elementen en structuren.

Voor de effectbeoordeling wordt gebruik gemaakt van bestaande gegevens zoals landschaps(ontwikkelings)plannen en –ontwerpen.

De effecten op cultuurhistorie worden beoordeeld aan de hand van de mate waarin historisch waardevolle gebouwen, elementen, structuren en gebieden worden aangetast. Archeologie wordt getoetst op basis van uitgevoerd archeologisch onderzoek in en nabij het plangebied.

Duurzaamheid en energie

In het voorkeursalternatief worden diverse maatregelen opgenomen ten behoeve van een meer duurzame ontwikkeling van Eerbeek. Duurzaamheid is een thema dat veel aspecten omvat. Veel reguliere milieuthema's die in het MER worden beschouwd, kunnen ook onder het kopje duurzaamheid geschaard worden. Het thema duurzaamheid richt zich in het MER op materiaal, energie en ruimtegebruik. Voor deze aspecten is het lastig om een vergelijking te maken met de referentiesituatie, omdat veel van deze maatregelen (zoals LED-verlichting of duurzaam bouw materiaal) niet ruimtelijk geborgd zijn in het op te stellen voorkeursalternatief. Veel van de maatregelen spelen juist in de aanbestedingsfase of in de realisatiefase. Daarom wordt geen vergelijking met de referentiesituatie gemaakt, maar is vooral gekeken naar de kansrijkheid van optimaliserende maatregelen op het gebied van duurzaamheid.

Gezondheid

Er is vooroverleg geweest met de GGD waarbij de in deze NRD geschetste plannen zijn toegelicht. De GGD ziet in dit stadium geen aanleiding voor een concrete inbreng. De milieuhinder voor aspecten geur en geluid in Eerbeek worden immers niet groter maar gereguleerd met de voorgenomen ontwikkelingen. In het MER wordt op hoofdlijnen stilgestaan bij het aspect gezondheid. Het zal gaan om het gecumuleerde effect van vooral geur, geluid en luchtkwaliteit.

De GGD wil wel graag betrokken blijven bij de opstelling van het MER en zal ook betrokken worden wanneer het MER in concept gereed is.

Maatschappelijke en sociale aspecten

Dit aspect wordt beoordeeld op de criteria Leefbaarheid en Economie. De score op deze aspecten geeft ook een indicatie van het doelbereik van het voorkeursalternatief. Het zal vooral gaan om een kwalitatieve analyse, mogelijk ondersteund met kwantitatieve gegevens (vooral t.b.v. Economie). Voor Leefbaarheid zal in de beoordeling niet gekeken worden naar gezondheid, aangezien dit al een separaat aspect is. Voor de beoordeling van beide criteria is inbreng van lokale kennis nodig.

Bijlage 1 Interimwet Stad- en milieubenadering

Interimwet Stad & Milieu benadering

Het doel van de Interimwet is: een zuinig en doelmatig ruimtegebruiken optimale leefomgevings-kwaliteit in stedelijk en landelijk gebied. Bij de leefomgevingskwaliteit gaat het zowel om de milieukwaliteit als om andere aspecten van de leefomgeving, zoals goed openbaar vervoer, sociale veiligheid en natuur- en recreatievoorzieningen. De Interimwet biedt gemeenten meer mogelijkheden om woningbouw en kleinschalige bedrijvigheid als horeca en winkels te realiseren, ook op locaties waar milieunormen (in eerste instantie) een belemmering vormen. Door te werken volgens de stappenbenadering van Stad & Milieu proberen gemeenten allereerst oplossingen te vinden binnen de wet. Als dit niet lukt, bestaat de mogelijkheid af te wijken van de milieunormen, tenzij de Europese regelgeving dit verbiedt.

Het afwijken van de milieunormen is pas als laatste optie aan de orde. Eerst moeten de gemeenten twee andere fasen doorlopen.

Stap 1: alle betrokken afdelingen binnen de gemeente – stadsontwikkelaars, planologen en milieudeskundigen – moeten gezamenlijk aan tafel en knelpunten zoveel mogelijk oplossen door bronmaatregelen.

Stap 2: als bronmaatregelen geen uitkomst bieden moeten de mogelijkheden die de bestaande wet biedt worden benut (creatieve oplossingen en maatwerk).

Stap 3: wanneer regels de ontwikkeling van een gebied (blijven) hinderen en stap 1 en 2 geen oplossing bieden, mag onder een aantal voorwaarden van de milieunormen worden afgeweken.

Vereisten afwijkingsbesluit

Inhoudelijk moet een afwijkingsbesluit goed gemotiveerd te zijn. Gemeenten moeten:

Aantonen dat de stappen 1 en 2 niet toereikend zijn en dat afwijking noodzakelijk is voor de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. En bijdraagt aan een zuinig en doelmatig ruimtegebruik en een optimale leefomgevingskwaliteit in het projectgebied;

Een stap 3-besluit altijd in samenhang met een bestemmingsplan(herziening) nemen. Dit is efficiënter en bevordert de samenhang tussen ruimtelijk en milieubeleid;

Aantonen dat de belanghebbenden, zoals bewoners, bedrijven of maatschappelijke organisaties, bij de voorbereiding betrokken waren en er dus draagvlak is voor het stap 3-besluit;

Advies vragen aan de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD) over de volksgezondheidseffecten van het besluit;

Eventuele nadelige gevolgen van een stap 3-besluit zoveel mogelijk voorkomen of beperken. Als dat niet lukt, moeten gemeenten zorgen voor compensatie

Compensatie

De Interimwet kent een voorkeursvolgorde voor het invullen van de compensatie. In eerste instantie moeten gemeenten proberen om de afwijking van de milieunorm te compenseren binnen hetzelfde milieuterrein. Bijvoorbeeld door een overschrijding van de geluidsnorm door wegen te compenseren met extra geluidsisolatie van de nieuwe woningen. Vervolgens kan de compensatie ook op andere milieuterreinen worden gezocht, zoals aanvullende maatregelen ter verbetering van de luchtkwaliteit. Gemeenten kunnen ook maatregelen treffen die de leefomgevingskwaliteit in brede zin ten goede komen. Dit kan onder andere door extra investeringen in de openbare ruimte of in (recreatieve) groenvoorzieningen. Van belang is uiteraard dat de compensatie in overleg met alle betrokkenen wordt ingevuld.